

MIESZKANIA CHRONIONE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie rozwija formy wsparcia środowiskowego. Tak, aby usługi społeczne były świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających pomocy, w ich społecznościach lokalnych, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców. Powyższe założenia wpisują się w proces deinstytucjonalizacji usług społecznych. Jedną z oferowanych form wsparcia, mającą na celu stworzenie dla osób wymagających całodobowego wsparcia warunków pobytu jak najbardziej zbliżonych do domowych, jest zapewnienie pobytu w mieszkaniu chronionym (treningowym lub wspieranym).

Fot. Tak wyglądają mieszkania chronione przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w różnych lokalizacjach Krakowa.

Pobyt w mieszkaniu chronionym jest formą wsparcia przygotowującą osoby przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Wszystko to pod opieką specjalistów. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki np. dom pomocy społecznej.

Różne formy treningu życiowego

W mieszkaniach tych, przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych i tych z zaburzeniami psychicznymi, realizowane są różnorodne działania ukierunkowane na podniesienie poziomu samodzielności. W tym treningi: kulinarne, prania, higieny, czystości, poruszania się komunikacją miejską, korzystania ze sprzętów AGD, komunikacji interpersonalnej, wizażu, zdrowego trybu życia, spędzania czasu wolnego czy ubierania się dostosowanego do panujących warunków atmosferycznych. Ważny dla mieszkańców jest także trening finansowy – gospodarowania pieniędzmi, płacenia za nabywane produkty, itp. W takich miejscach seniorzy mogą

prawie samodzielnie funkcjonować, są dogładani przez pracowników socjalnych, którzy udzielają pomocy w różnych sprawach życiowych, jak wizyta w szpitalu czy załatwianie spraw urzędowych, ale potrafią jednak samodzielnie funkcjonować.

Andrzej Kulig, I Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa, odpowiedzialny za politykę społeczną i komunalną, wielokrotnie podkreślał, że jeżeli chodzi o politykę senioralną, to budowa domów pomocy społecznej nie powinna być najważniejszym celem, realizowanym przez Gminę Miejską Kraków.

– Dążymy do tego, aby pojawiały się rozwiązania, w których seniorzy są maksymalnie długo aktywni. Z tego powodu rozwijamy od lat taką formę wsparcia, jak mieszkania chronione – mówił Andrzej Kulig.

Odpowiadając na potrzeby mieszkańców Krakowa gmina sukcesywnie uruchamia nowe mieszkania chronione wspierane oraz treningowe. Są to także mieszkania przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z niepełnosprawnościami sprzężonymi (winda, system przyzywowy, kuchnia i łazienka dostosowana do potrzeb osób poruszających się na wózkach).

W okresie od roku 2018 do połowy 2023 nastąpił znaczny wzrost liczby miejsc w mieszkaniach chronionych dla seniorów i osób z niepeł-

nosprawnościami z 73 do 117. Warto zaznaczyć, że w 2013 roku było to jedynie 29 miejsc. Tak więc liczba miejsc w takich mieszkaniach, na przestrzeni ostatnich 10 lat, wzrosła blisko czterokrotnie.

„Sami-Dzielni!” – nowy standard mieszkalnictwa

Bardzo istotnym elementem polityki społecznej Gminy Kraków w kontekście rozwoju mieszkań chronionych jest realizowany od 2019 r. projekt pod nazwą „Sami-Dzielni! Nowe standardy mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi”. Jest on współfinansowany z środków Unii Europejskiej. Jego najważniejszym celem jest opracowanie i przetestowanie jednorodnego standardu funkcjonowania mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w tym: z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną, głuchoniewidomych, niewidomych z niepełnosprawnością fizyczną, chorujących psychicznie z niepełnosprawnością fizyczną, które ze względu na swoje ograniczenia wymagają pomocy w codziennym życiu. To także stworzenie takim osobom warunków, które umożliwią im niezależne funkcjonowanie w społeczności lokalnej. W ramach tego projektu świadczone są usługi o charakterze społecznym, opiekuńczo-wspierającym, zawodowym oraz pomoc psychologiczna. Adresatami projektu są pełnoletni mieszkańcy Krakowa, którzy ze względu na posiadaną niepełnosprawność sprzężoną mają trudności w samodzielnym funkcjonowaniu i podejmowaniu określonych ról społecznych.

Pod okiem specjalistów/asystentów uczestniczą oni w zajęciach i wykonują codzienne obowiązki. W ten sposób uczą się prowadzenia

gospodarstwa domowego, przestrzegania higieny osobistej, zarządzania własnym budżetem, poruszania się środkami komunikacji miejskiej oraz załatwiania spraw w urzędach, prowadzenia zdrowego trybu życia, organizacji czasu wolnego.

Mieszkańcy, poza własnymi aktywnościami, jak nauka czy praca, spędzają wspólnie czas i obchodzą ważne dla nich wydarzenia. Dodatkowo organizowane są dla nich wycieczki integracyjne – np. rejs po Wiśle, lot balonem czy wyjścia na kręgle.

Usługi w ramach projektu realizowane są w: mieszkaniu wspomaganim-treningowym, mieszkaniu wspomaganim-wspieranym i w mieszkaniach własnych uczestników.

Czas udziału w projekcie „Sami-Dzielni!” wynosi do 6 miesięcy, z możliwością jego przedłużenia. Wsparciem obejmowane są również rodziny i opiekunowie osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi, a oferowane im usługi są dopasowane do indywidualnych potrzeb.

Pobyt w takim mieszkaniu ma być kolejnym krokiem do usamodzielnienia się i utrwalenia zdobytej samodzielności, co przekłada się na późniejsze zwiększenie komfortu życia uczestników projektu. Pierwsi z uczestników projektu zostali objęci specjalistycznym wsparciem już na początku 2020 r., W następnych latach miasto przygotowywało mieszkania dla realizacji projektu w różnych lokalizacjach. W grudniu 2022 r. na potrzeby mieszkania wspomagane-treningowe dostosowano kolejny lokal mieszkalny. Tym razem przeznaczony dla 6 osób. Od początku realizacji projektu wsparciem objęto 61 osób. Obecnie w 3 mieszkaniach, prowadzonych w ramach projektu, przebywa 14 osób.

Oprócz mieszkań chronionych dla osób w podeszłym wieku i tych z zaburzeniami psychicznymi, funkcjonuje w Krakowie 6 mieszkań chronionych zapewniających 27 miejsc dla bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością mężczyzn oraz 5 miejsc dla bezdomnych kobiet. Funkcjonują także 4 mieszkania chronione treningowe dla kobiet i kobiet z dziećmi zapewniające 27 miejsc. Mieszkania te przeznaczone są w szczególności dla osób opuszczających Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia, które po wykorzystaniu trzymiesięcznego okresu schronienia w ramach interwencji kryzysowej potrzebują dalszego wsparcia, pomocy i wzmocnienia w powrocie do funkcjonowania w środowisku bez przemocy.

Na pobyt w mieszkaniach chronionych mogą także liczyć usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej, którzy nie mieli zabezpieczonych potrzeb mieszkaniowych. Obecnie w Krakowie funkcjonują 3 takie mieszkania, które zapewniają 17 miejsc.

Zdjęcia: archiwum MOPS w Krakowie

Nowa Huta

miejsce dobre do życia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

